

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יט סיון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:11 תל-אביב: 7:27 חיפה: 7:20 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:32 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:04

פרשת שלח

זיכוי והטבה לרבים

"בזכות לימוד התורה אנו מוגנים..."

לפני כארבעים שנה החליט ראש הממשלה דאז מר מ.ב. לתקוף ולהשמיד את הכור הגרעיני בעירק וסיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל כי ראש הממשלה התקשר אישית - לפני ביצוע התקיפה - אל רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ואל הצדיק הבבא סאלי זצ"ל וביקשם להתפלל להצלחת הפעולה...

שאל אותו ה"בבא סאלי": לאיזו שעה מתוכננת הפעולה? והשיב: בשעה שתיים בצהריים המטוסים ייצאו לדרכם. אמר הבבא סאלי כי הוא מציע לו לדחות את ההתקפה לשעה ארבע אחה"צ... וכך הוה.

וכך נימק את בקשתו: בשעה זו מתחילים שוב סדרי לימוד התורה בישיבות והרי רק בזכות לימוד התורה אנו מוגנים וניצלים.

"זכותם יכולה להגן על כל הדור..."

בשנת תשכ"ז לפני שפרצה "מלחמת ששת הימים" כשהשוב בארץ ישראל היה שרוי בפחד נורא מהעתיד לקרות, בחר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל עשרה אברכים מצויינים מחכמי ישיבת פורת יוסף שיהיו יושבים ועוסקים בתורה ללא הפוגה ביום ובלילה, מבלי שהתענינו כלל בשום דבר חיצוני ואף לא בחדשות היום.

הוא הסביר את מעשהו בנימוק הבא: הרי אפילו בסדום הרשעה, אם היו בה עשרה צדיקים היה הקב"ה נושא פנים בגללם לכל הדור! כ"ש אצלנו, אם נושבים עשרה צדיקים לעסוק בתורה רצוף ולהסיח דעת מכל השובב אותם, שזכותם יכולה להגן על כל הדור."

וזאת ליהודה

"יש לנו בארץ ישראל את זכות התורה..."

לפני מלחמת המפרץ, שאל ת"ח גדול את הגרא"מ שטיינמן זצ"ל: מכיון שיש לי "דרכון שויצרי" האם עלי לברוח לשוויץ מפני הסכנה? והשיב: לא לנסוע כי אין סכנה ואין לחשוש! ושוב שאל: מהיכן הרב יודע? והשיב: כי יש לנו בארץ ישראל זכות התורה שמגינה!

שאל שוב: והרי עם ישראל סבל צרות נוראות כמו השואה אף שהיו אז הרבה לומדי תורה? והשיב הרב שטיינמן: לפני השואה היו לומדים תורה עד החתונה ואח"כ יצאו לעבוד ולהתפרנס. בערב ובבוקר קבעו עיתים לתורה, ורק ליחידים היתה אפשרות ללמוד כל היום, אבל בימינו רוב בני הישיבות נשארים ללמוד כל היום גם אחרי החתונה ולכן זכות התורה מגינה..

חכימא דיהודאי

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו! נלמד מהפסוק "היש בה עץ אם אין" (פרק יג-כ)

ופירש רש"י: היש בה עץ - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל התורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה:): על הפסוק: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד-כ) הביא רש"י: "סר צילם" - מגינם וחזקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח.). והכלי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל כותב (בקובץ מאמרים ואיגרות) כי העצה היחידה להצלת עם ישראל היא להשתדל להפיץ תורה בישראל ושום עצה אחרת להצלתינו לא תועיל. נמצא ש"המסייע להפצת תורה, מסייע בזה להצלת העם. והעומד מרחוק ואינו מסייע עליו כותב לא תעמוד על דם רעך".

ולהיפך, אלו המפיצים כפירה אצלנו, הם רודפים ממש על כולנו, כי הם הם הגורמים לכל הבא עלינו בעת הזאת, והדמים הנשפכים מישראל, כעת, יפלו עליהם, עכ"ל רבי אלחנן.

לאור זאת, מכיון שלצערינו לומדי הישיבות והכוללים שבכח תורתם להגן ולהציל כהבטחת התורה, הם מתי מעט בארצינו, נמצא שכל אחד מהם הוא יקר המציאות שנוצרה בארץ, כאשר הרוב הגדול עדיין משתמטים, מלשאת בנטל עול התורה והמצוות להגנת העם והארץ, ומתעלמים ביודעין מהמפורש בתנ"ך, אותו תנ"ך שכל העולם מכיר בו.

על כן אחריות כבידה מוטלת על כל בן תורה, לשאת בעול אחינו בית ישראל ולמצות את כל יכולתו בתורה, בתפלה ובמצוות, כדי להגן על העם מפני אויביו המבקשים להכחידו רח"ל, ובכך לקיים חובתו "לא תעמוד על דם רעך".

בכח תורתו ותפלותיו של הצדיק לבטל גזירות רעות! ואף שכבר נגזרה ח"ו רעה על האדם, בכח תורתו ותפלתו של הצדיק לבטלה, כפי שחזינו בכל הדורות.

עפ"י? ביאר הגרי"ש אלישיב זצ"ל בטוב טעם ודעת את דברי הגמרא (ברכות ה.): בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, אדם מוכר חפץ לחברו, מוכר עצב [שנאלץ למכור] ולוקח שמח. אבל הקב"ה אינו כן, נתן תורה לישראל ושמח. ותמוה: מה הדמיון? הרי אדם שמוכר חפצו לא נשאר אצלו מאומה, אך הקב"ה שנתן תורה, וכי נחטר כביכול להקב"ה מכך?!

וביאר הרב אלישיב: הרי עתה ע"י שנתן הקב"ה תורה לישראל יש בכח הצדיק לבטל גזירות שגזר הקב"ה, והיה צד לומר שיהיה כביכול עצב שמבטלים גזירותיו, ועל כך מלמדים אותנו חז"ל שאעפ"כ שמח הוא.

שלא להוציא שם רע על זולתו ועל כל מעשי השי"ת ובמיוחד בא"י!

נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב)

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כד. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע רק על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגנה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות.

מעובדה זו שנענשו המרגלים בעונש כה חמור על הוצאת דיבה על עצים ואבנים, אף שאינם חשים את צער הכלימה כפי שמרגיש האדם, מלמדת אותנו התורה, עד כמה יש להקפיד לראות את כל עניני הבריאה בעין יפה. לראות את הטוב והמעולה שבבריאה ובמיוחד בארץ ישראל המקודשת מכל הארצות. וכאמרת הגרי"ח זוננפלד זצ"ל: "וראה בטוב ירושלים" - "וראה אדם רק את הצד החיובי והטוב של ירושלים..."

על אחת כמה וכמה יש לראות בכל אדם, נזר הבריאה, את מעלתו והטוב שבו ולא את חסרונו! לפי שנברא בצלם אלוקים. וכפי שביאר הגאון רבי שלמה מרדומסק זצ"ל (בספרו **תפארת שלמה** - פר' וישב) דרך רמז את הפסוק: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן". כלומר: כדי לתקן את פגם הוצאת דיבה שהוצאת על אחיך, אומר יעקב ליוסף, עליך לראות את "שלום אחיך" - את השלימות והטוב אשר באחיך, ולא בחסרונו.

הוא שנאמר: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב" - כלומר: ע"י שתאהב את הימים לראות בהם רק טוב בכל דבר שבבריאה, וק"ו אצל הזולת, שהוא נזר הבריאה או-אז תבוא ממילא על ידי כן ל"נצור לשונך מרע"..." ל"סור מרע ועשה טוב".

יתר על כן, רואים בדברי חז"ל עד כמה יקר וחשוב בעיני הקב"ה שידברו בשבחה של ארץ ישראל ולא בגנותה ח"ו, שהרי מצינו בגמרא (סנהדרין צב.) מפני מה זכה אותו רשע (סנחריב) לקרותו אסנפר רבא ויקרא? מפני שלא סיפר בגנותה של ארץ ישראל. והיינו שלפי גודל מעלת הארץ, נחשב לו לזכות אפילו מה שלא דיבר רע על ארץ ישראל אם כי היה בשב ואל תעשה. וכל שכן זה שבקום ועשה מדבר בשבחה של ארץ ישראל, בוודאי שייכה לשכר על כך.

וראיה לכך ממה שציינה התורה את שאמרו יהושע וכלב "טובה הארץ מאד מאד". כלומר, לא רק שהארץ היא טובה, אלא אף "מאד מאד"! מכאן הוראה שלפי גודל מעלת שבחה, כך גודל העונש למי שמדבר בגנותה.

כפי שמובא ברש"י בתחילת הפרשה, התביעה על המרגלים היתה שראו את מרים שלקתה על עסקי דיבה שדברה במשה ולא לקחו מוסר. וידועה השאלה: וכי אפשר להשוות בין הוצאת דיבה על משה רבינו אבי הנביאים ובחיר הנבראים, לבין הוצאת דיבה על עצים ואבנים, ומדוע שיקחו המרגלים מוסר ממרים?!

ותירץ הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (בספרו **אזנים לתורה**) ב' תרוצים: א) משה רבינו לא היה מקפיד והיה סובל הכל אפילו יותר "מעצים ואבנים" שהרי אמרו גדול מה שנאמר במשה ואהרן שאמרו "ונחנו מה", ובכל זאת היתה תביעה על מרים.

תרוץ שני: הארץ הקדושה נחשבת לדבר שיש בו רוח חיים, שהרי יש לה שבת מיוחדת "שבת הארץ" (ויקרא כה) כן היא תובעת עלבונה ומי שאינו מודה בארצו אינו נקבר בארצו. וכן נאמר "אז תרצה הארץ את שבתותיה"..." ותורת ישראל נקראת "תורת הארץ". והארץ מקיאה את החוטאים המטמאים אותה והמגדישים את הסאה. על כן, המרגלים היו צריכים להזהר מלדבר לשון הרע על ארץ ישראל המקפדת על כבודה יותר מאשר משה רבינו המקפיד על כבודו.

ואולם עלינו לשאול על תרוצים אלו: וכי איסור לשון הרע והוצאת דיבה תלוי רק בצער של הזולת או בקפדנותו עד כדי לומר שאם אינו מקפיד כעצים ואבנים, רשאי לגנותו ככל העולה על רוחו? הרי לא רק גינוי מעשי ה' יש כאן, אלא גינוי אדם שנברא בצלם אלוקים ש"בדמות אלוקים עשה אותו" ונחשב כאילו פוגע בדמות יוצרו ח"ו. ובמיוחד כשמדובר על משה רבינו. וא"כ חוזרת השאלה, מה דמיון יש בין מעשה מרים שדיברה במשה למעשה המרגלים שדברו על עצים ואבנים, ומדוע שיקחו מוסר ממעשה מרים?!

ואכן כבר רש"י בפירושו (בסוף פרשת יתרו) כתב: "והרי הדברים ק"ו, ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיונו, אמרה תורה הואיל ויש בהם צורך, לא תנהג בהם מנהג בזיון, חברך שהיא בדמות יוצרך ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה". הרי מפורש שלגנות ולבזות אדם, חמור יותר לא רק משום שמקפיד על בזיונו אלא גם משום ש"הוא בדמות יוצרך" (אף אם אינו מקפיד), ולכן נלמד ק"ו מאבנים לאדם. וממילא אף שמשא רבינו לא הקפיד על בזיונו אבל הוא הרי הוא בחיר "צלם אלוקים", ולכן מובן מה שנענשה מרים שדיברה במשה, לא כן חומרת המרגלים שאף שדיברו גנאי בעצי ואבני ארץ ישראל, אעפ"כ עם כל קדושתה ומעלותיה של הארץ עדיין אין זה כחומרה לדבר במשה ומדוע שיקחו מוסר ממרים?!

שמה תצא דיבת הארץ רעה...

הישוב היהודי בגליל שיגר את הגאון רבי יעקב שמשון זצ"ל (רבה של שפיטוקבה), בשליחות הצלה. הוא הפליג בספינה רעועה שטולטלה בסערה וחש ברע. כאשר ירד מן הספינה, פגש בו אחד ממכריו ושאלו בחרדה: "כלום חולה הרבני" השיב לו רבי יעקב שמשון, שאין זה אלא מטורח הדרך.

והנה פגש בו אדם נוסף ושאלו: "מדוע פני רבינו רעות?" חשש רבי יעקב שמשון שפניו הנפולות עלולות להוציא דיבת הארץ רעה, מיד פרש כמה שבועות למקום מנוחה עד אשר שב לאיתנו...

מעשה רב

סגולתה של ארץ ישראל...

כאשר התקרב הגה"צ רבי אליהו אלעזר דסלר זצ"ל לגיל הזיקנה והתגורר עדיין בחו"ל. הציע לו גאב"ד פוניבז' הגרי"ש כהנמן זצ"ל לעלות לארץ הקודש ולכהן כמשגיח רוחני בישיבת פוניבז' בבני ברק. הוא הסכים לקבל עליו את המשרה, ובחודש אלול תש"ז עלה פעם ראשונה לארץ ישראל. ואולם רק בשנת תש"ט נכנס לתפקידו בישיבה.

כאן התחיל פרק חדש בחייו. עוד בשבוע הראשון לעלייתו, דיבר בהתפעלות על רשמיו מארץ חמדה. שאל אותו בן דודו רש"ז דסלר: איך נחפז להביע את דעתו על הארץ, והרי עדיין לא סייר בשום מקום, עדיין לא זז מד' אמות של פוניבז'?!!

השיב לו הרב דסלר: "כלום אשאב את התרשמותי ממראה בתים ושדות? הלא במשך שתיים אני משיג כאן ברוחניות דברים שבחו"ל הייתי צריך לעמול עליהם במשך שבועות שלמים?!"

מתו"מ

"משתוקקים לישב על אדמת הקודש"...

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, היה אומר שמצות ישוב ארץ ישראל אינה צריכה להראות כעול עלינו מפני שנצטוונו על כך, אלא אדרבה, שמחים ומשתוקקים אנו לישב על אדמת הקודש של ארץ חמדינו, וכלשון הגר"א ז"ל באיגרתו: "אשר עליונים ותחתונים מתאווים לשכון בה".

ואולם רבי שלמן זלמן דאב והצטער על אלו שהעלו לראש מעיניהם את ארץ ישראל ולא את קיום מצוות התורה, ואמר בזה"ל: "מה נואלו אלו השמים את הדגש על ארץ ישראל, ולא על קיום מצוות התורה, והלא בכל ליל פסח אומרים הם במו פיהם "אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו" וכי אין אזניהם שומעות את אשר פיהם דובר?!"

חיכו ממתקים - נג

המשך - איסור הוצאת דיבה (ומעלת ארץ ישראל)

"בזכות ישיבת ארעינו הקדושה..."

בשנים שעדיין התגורר כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלבפשטאם זצ"ל בארה"ב, הגיע יום אחד לביקור בארץ הקודש. הוא נפגש בין השאר עם הסגל הרפואי בבית החולים "לניאדו" שהקים בנתניה, וסיפר להם כי בגלל מצב בריאותו הרופף, אסרו עליו הרופאים בארה"ב את הנסיעה הזאת, שכרוכה במאמץ גופני רב, אלא שמרוב תשוקתו לארצנו הקדושה החליט לצאת לדרכו מבלי שיקבל מהרופא "ברכת פרידה".

במכתב ששלח אל הרופא המטפל בו, הבהיר, שהינו נאלץ הפעם לא לציית להוראותיו, זאת, מתוך הנחה והשערה כי על אף בקיאותו הגדולה במדע הרפואי - ובפרט לכל הקשור במחלות לב - לא לקח הרופא בחשבון את כח הקדושה של ארץ ישראל! "אנכי כיהודי" - כתב בסיום מכתבו - "מאמין אמונה שלימה בהקב"ה ובקדושת ארצו, ועל סמך זה אבטח שהנסיעה תעבור בשלום".

ומעשה באברך מחו"ל שכבר חלפו חמש שנים מנשואיו ולא זכה לזרע של קיימא. אמר לו הרבי: "עלה עם אשתך להשתקע בארץ ישראל, ובזכות ישיבת ארצנו הקדושה בוודאי תוושעו... קבלו עליכם... ויהי הדבר למופת, שמיד אחר שקיבלו על עצמם לעלות לארץ ישראל באה ישועתם... לפיד האש

"בארץ ישראל מתיישבת האמונה בלב..."

סיפר המשגיח דפוניבז' - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: בשנת תרצ"ה החלטתי בלבי להעתיק מגורי לארצנו הקדושה, להתיישב בה ולשמש כמנהל רוחני בישיבת פתח תקוה. שאל אותי המשגיח דמיר הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל: מה חסר לך במיר ומדוע החלטת לנסוע לארץ הקודש? "וכך השבתי לו על שאלתו: כל ימי עמל אני להשיג את מעלת האמונה שהאמונת תתיישב על הלב. כמו שכתוב "וידעת היום והשבות אל לבבך". אך לעת עתה חש אני שעדיין אין האמונה מתיישבת על הלב כראוי. על כן סבור אני כי בארץ ישראל, ארץ האבות, ארץ אשר עיני ה' אלוֹקֵיךְ בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, שם תתיישב האמונה בלב כפי שראוי להיות. יד יחזקאל

וכך גם ניתן ללמוד מהק"ו המובא בגמרא (ערכין טו.) ומה מוציא שם רע על עצים ואבנים כך [נענש], המוציא שם רע על חברו, על אחת כמה וכמה. ובפשטות מדובר בכל האופנים, גם אם אינו יודע שדיברו עליו או שיודע ואינו מקפיד, ומסתבר שהטעם משום שהוא "בדמות יוצרו". וא"כ שוב נותרה הקושיה: מדוע שיקחו המרגלים מוסר ממרים שדיברה במשה!?

עוד מצינו שחש הקב"ה על כבודו של אדם, גם כשהוא עצמו אינו מקפיד ומוכן להתבזות. כמו שכתב רש"י (שמות כא,לז): "חס המקום על כבודו של בריות וכו' שה שנסאו על כתיפו משלם ארבעה הואיל ונתבזה בו". זאת על אף שהגנב הכניס עצמו להתבזות זו, ומחל על בזיונו, אבל עדיין שייך אצלו "כבוד הבריות" כי נברא בצלם אלוֹקִים. ואם כך בהתבזות גשמית, כל שכן בהתבזות רוחנית שיצא עליו שם רע על חטא או מעשה שלילי שעשה שמתגנה הצלם אלוֹקִים שבו [שהרי על מצב כזה אמרי אינשי "ולוואי שלא יראני אדם", אף שהוא כעת מזלזל בכבודו, כדוגמת האוכל בשוק וכיו"ב]. לאור זאת שוב עולה וניצבת השאלה: היאך אפשר להשוות את הדיבור בגנות עצים ואבנים לדיבור בגנותו של נברא בצלם אלוֹקִים [ובמיוחד במשה רבינו, כאמור] ומדוע נתבעו המרגלים שראו ולא לקחו מוסר ממרים!?

והמקור לדברינו שיש לכבד את האדם מחמת "צלם אלוֹקִים" שבו, הוא מדברי חז"ל (בירושלמי נדרים פ"ט ה"ד): בן עזאי אומר: "זה ספר תולדות אדם" הוא כלל גדול יותר [מכללו של רבי עקיבא שאמר "ואהבת לרעך כמוך" - כלל גדול בתורה] במה גדול יותר? בכך שיש לכבד את האדם ולא לבזותו, אף אם רוצה שיבזוהו. וכל כך למה? מפני ש"בדמות אלקים עשה אותו" - שמוטבע בו "צלם אלוֹקִים"! וממילא פגיעה בכבודו היא פגיעה בכבוד יוצרו, ומכיון שכן, אינו רשאי למחול על בזיונו.

ומחומר הקושיה אמר חתני הרב מרדכי גליק שליט"א לתרץ, שהרי לכאורה מה שייך לשון הרע על עצים ואבנים? אלא י"ל שחטא המרגלים היה בכך שלא האמינו במה שהקב"ה חפץ להכניסם אל ארץ טובה, ונמצא בדברם רעה על הארץ יש בזה לשה"ר על הקב"ה, כביכול, שזה חמור ממה שדיברה מרים במשה, וע"ז נתבעו שלא לקחו מוסר ממרים.

ואמנם כעין ביאור זה שמעתי בשעתו מפני כ"ק האדמו"ר גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בעל שו"ת משנה הלכות) כשדברתי עמו בענין. אלא שבגמרא (ערכין טו.) מדגישים חז"ל שהמרגלים נענשו על שהוציאו דיבה על הארץ ולא על כפירתם בהקב"ה עיי"ש. וכן עדיין קשה מהק"ו שאמרו חז"ל "ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים" וכו', ולפי ביאור זה הרי אין ק"ו! ועדיין צ"ע.

אל התחבר לרשע

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממעשיהם ודרכם הרעה!

נלמד מהפסוק: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

וכתב רש"י (מהמד"ר): התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד): "ויבואו" מיבעי ליה: אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

ידוע המעשה (ממסכת אבות) ברבי יוסי בן קסמא שהיה מהלך בדרך. פגש בו אדם אחד ואמר לו רצונך שתדור במקומינו ואני נותן לך... אמר לו אפילו אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום תורה".

והביא הגר"א דסלר זצ"ל מהגר"ח מוולוז'ין זצ"ל שאותו אדם היה אליהו הנביא כדי לנסותו האם יפנה אחריו או לא. וגרם לעצמו נסיון זה בגלל שהיה "מהלך בדרך" - שפנה קצת ממקום תורתו. ואכן עמד רבי יוסי בנסיון והבין כי היורד אל הרחוקים אף שרצונו וכוונתו לקרבת לעבודת ה', א"א שלא יפשע מהם. והמשילו זאת לגורף ביבין שמתכלך וריחו נודף אעפ"י שהוא מנקה.

עוד כתב הרב דסלר במכתב (במוצש"ק בראשית תשי"ב): "אזכיר מה שעלה במצודתי היום בדברי עם החזון איש, עלה לפנינו ענין לימוד לימודים חיצוניים (לימודי חול) אפילו לבני תורה שבחו"ל, ואפילו בשעות של חוץ לסדר שנוהגים לנוח בהם, ואמר לי כי ברור מאוד ששעות של ביטול ע"י מנוחה ושינה לא יפריעו כל-כך לשעות הלימוד והעיון, כמו שעה של לימוד חיצוני! כי נדרש לבן תורה החפץ לעלות בתורה, שיהיה לימודו בתורה הלימוד היחידי שלו, ואז התעניינותו מרוכזת בתורה..."

"מוטב שלא

יחטיא אחרים..."

סיפר רבי יהודה החסיד ז"ל (בספ"ח-קפח): לאדם אחד אירע שבנו המיר דתו רח"ל והלך לשבת בין הנכרים לעשות כמעשיהם. היו אביו ואמו מצטערים עליו מאד, וניסו בכל דרך להשיבו הביתה ואף הכינו לו מתנות רבות שיאבה לשוב.

אמר להם אחד מן החכמים: חידלו לנסות להשיבו אליכם פן תתחרטו! כי אם ישוב הוא ירע יותר: שכן שמעתי שזומם להשפיע ולהסית גם את אחיו ואחיותיו ללכת בין הנכרים, ועל כן מוטב שתעזבוהו בין הנכרים ולא יחטיא אחרים".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סוד הזכויות האין-סופיות

חורף תשס"ג.

אבותינו". הוא מספר כיצד נגרם המהפך אצל זקנם, כאשר פגש בצעירותו איזה בעל תשובה ארוך, לגלג עליו, אך בסופו של דבר נדלק בו הניצוץ בזכות "שמע ישראל" שאמר אתו מתוך לב אוהב.

"רק תארו לכם" - חתם אחד מבניו הישישים של אבי השבט בתובנה נוראה - **"רק תארו לכם שהסבלנות של אותו בעל תשובה הייתה מעטה מהאורך שלו עצמו... תארו לכם שהוא כן היה מתפרץ על זקנו - הלא אז אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו חלילה ליצר הרע!"**

כוחו של מעשה לדורי דורות!

* * *

ומדוע נזכרנו בסיפור הזה דווקא עכשיו? בעקבות הסתלקותו של הצדיק **רבי אורי זוהר זצ"ל**. הוא לא היה כדורגלן, הסיפור לא התרחש איתו, אבל התרחשו איתו הרבה יותר סיפורים כנ"ל!

ייתכן. ייתכן ובנקודה מסוימת לא נספד רבי אורי כהלכה, וזה ביחס לכוחות ולסבלנות שהוא השקיע באנשים במטרה לקרב אותם. הוא לפעמים יכל לשבת יום-שלוש בבית של אדם על מנת להשפיע עליו לטובה!

יש למישהו מאיתנו את הסבלנות הזו?...

* * *

מטבע הדברים הרושם הוא שהאמצעים להשפיע על הזולת הם כושר-דיבור, פריזמה וכדו'. אך המציאות מוכיחה: מי שמצליח להשפיע על הזולת - זה מי שאכפת לו מהזולת!

כדי להצליח בקירוב לא צריך להיות חכמים מידי, נבונים מידי, ואפילו לא יודעים את התורה מידי... אם הלב שלך כואב נוכח המצב של האחים שלך - חזקה שתוכל להשפיע עליהם!

לא רק "אורי זוהר". מסתובבים בינינו אנשים "פשוטים" אשר זכו לקרב אנשים. האנשים הללו התחננו, הקימו בתים, מולידים ילדים, אשר יקימו דורות שיקיימו תורה ומצוות - וכל מיליארדי הזכויות הללו נזקפות לאדם אחד שהייתה לו הסבלנות. הסבלנות לא להרפות, הסבלנות לנסות שוב ושוב, הסבלנות לעשות זאת בחן ובנועם.

אשריהם של מְזַכְּי-הרבים המזהירים ככוכבים!...

שחקן ספורט, ארוך-בדורו, מאס בחיי הכדור וחזר בתשובה. במקום לכדרר התרגלו אצבעותיו הארוכות למולל את הזקן - צצמח לו כזקן אהרן שירוד על פי מידותיו.

פעם אחת חלף ברחובות קריה. קבוצה של נערי שוליים חילוניים משכונת מגוריו הבחינו בגובהו הלא רגיל - ובחזותו החרדית העוד יותר לא רגילה.

"אה; איך המזג אוויר שם למעלה?..." החל 'החכם' - בעיניו הראשי ללעוג לו. יתר החברים החרו החזיקו אחריו בהערות "חכמות", אך הוא לא התייחס אליהם. בלט ביניהם טיפוש בן טיפוש-עשרה, שמילא פיו צחוק, ולא הצליח לסתום אותו אפילו רגע כמימרא.

אמנם, בשלב מסוים איבד הצדיק את סבלנותו והחליט להנחית את ידו על אותו טיפוש - מתוך ידיעה שזו הדרך היחידה להשתיק אותו!

ואז תפס את עצמו. בלם ידו בשעת מריבה. אך את האנרגיה שהצטברה בקרבו בשניות האחרונות היה חייב לשחרר: **"שמע ישראל אמרת היום!!"** פנה אל הצעיר המחוצף.

- "לא!"

"אז בוא נגיד!"

הלגלגן הניח כיפה על ראשו ואמר דבר שבקדושה.

חלפו מספר שבועות ומסתבר שהניצוץ הפך ללהבה. הבעל-תשובה פגש את אביו של הלגלגן וזה סיפר לו שמהו התהפך אצל הבן. מרוב צרות שעולל לו ה'בן סורר' עד לפני מספר שבועות, עלתה בראשו לא פעם המחשבה "נס שאין לי רובה בהישג יד" (כלשונו של אבא שלא זכה לשמור תורה ומצוות...). **אך כעת מודיע לו הבן שהוא רוצה ללכת לישיבה!...**

* * *

חורף שנת תתס"ג...

אלף הנינים, שנולדו למאת הנכדים, שנולדו לעשרת הילדים - של צעיר שחזר בתשובה בחורף תשס"ג - לפני בדיוק 100 שנה - מתאספים לאירוע משפחתי.

במהלך הערב מתאר אחד מבני המשפחה את היסטוריית השבט המשפחתי - בבחינת "מתחילה עובדי עבודה זרה היו

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il